

POLÍTICAMENT CORRECTE

Maria-Josep Ragué-Arias

TÍTOL: REFUGIATS

QUALIFICACIÓ: TRES ESTRELLES

FITXA:

AUTOR: SERGI POMPERMAYER

DIRECCIÓ: DAVID PLANA

ESCENOGRAFIA: PACO AZORÍN

IL·LUMINACIÓ: KIKO PLANAS

IMATGE: CESC GAY

INTÈRPRETS: ANNA YCOBALZETA, FRANK CAPDET, FÈLIX PONS, ÒSCAR

INTENTE, CACU PRAT, CARMÉ GONZÁLEZ, JOSEP JULIEN, PACO VALLS,

MARC HOMS VALLÉS

TNC, SALA TALLERS, DEL 7 DE MARÇ AL 14 D'ABRIL DE 2002

No feia falta que Sergi Pompermayer deixés clar que *Refugiats* va ser escrita abans de la televisiva *Operación Triunfo*. Ni tampoc s'ha de pressuposar que té *Gran Hermano* com a referent. El tema i també aquest tipus de concursos daten de més antic. La veritat mediàtica és entre nosaltres des de la Guerra del Golf de 1991 i des de la immediata teorització que del tema en va fer Baudrillard. «La veritat és el que es du a la televisió», diu el text de Pompermayer molt poc abans del final. Aquest és el tema de *Refugiats*, una obra ben construïda i dialogada que assenyala una major professionalitat de l'autor que la que percebíem en la seva primera estrena professional, *Zowie*, que és possiblement també fruit de la seva posterior i ja llarga experiència com a guionista de televisió.

L'obra ens mostra com un director del programa televisiu *Refugiats* filma les imatges d'una guerra: la violència, les violacions, els assassinats, el dolor, el cinisme i les víctimes dels dos bàndols de la lluita. Però no les grava per a un programa de denúncia sinó per a un pervers «reality-show» que aconsegueix els majors índexs d'audiència. És un programa que mostra el dolor d'aquells que pateixen la guerra, concursants d'entre els quals el públic escollirà el mereixedor del premi, un passaport de refugiat al país de l'emissió televisiva. L'espectacle es desenvolupa en un gran espai inclinat de diversos nivells i múltiples suggeriments bèl·lics i televisius, presidit al fons per una pantalla on veurem els llargs relats d'horror i dolor dels concursants, on veurem una publicitat que ens mostra els horrors de la guerra, la seva crueltat i les seves víctimes. Una jaqueta brillant, emblema del programa, és el referent objectual que tots desitgen. L'acció transcorre a diferents nivells que es van alternant: l'entrevista al general genocida —que conté un dels millors acudits del text sobre la masturbació com a genocidi—; l'assassinat d'un avi i el seu nét; el dolor de la mare i la germana; el trist comerç sexual, amb una de les escenes més gratuïtes del text.

Tot està ben mesurat i dosificat per servir un missatge amb el qual no podem deixar d'estar d'acord. Hi ha correcció interpretativa en el conjunt dels actors i actrius. Però no hi ha sorpreses, ni ens diu res que no sapiguem, ni tampoc ens ho diu d'una manera diferent. A l'espectacle no hi ha força ni tensió i sí que hi ha a vegades una certa monotonia reiterativa, cert esgotament d'un «déjà vu» evident. Tot és correcte, políticament correcte, tot ens permetrà passar una estona agradable i oblidar-nos de seguida del que hem vist.